

for, at de kunne holde Skridt med Tiden, eller ogsaa maatte Statskassen have tilskudt meget betydelige Beløb, hvilket den nu er fri for.

Formanden: Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), som har havt Ordet to Gange, har begjæret det paany. Hvis Ingen gjør Indsigelse derimod, skal jeg give det ærede Medlem Ordet.

Winther: Efter min Opfattelse gaar man her ud paa at bevæge Folkethinget til at afskrive sig den fri Raadighed gennem Finantsloven over de Midler, hvorom her er Tale; det tror jeg ikke Nogen kan negte. Man maa derhos lægge Mærke til, at Mange her — og da navnlig Regeringen — sige, at Udgifter, der ere regulerede ved særlige Love, ikke kunne forandres gennem de aarlige Finantslove, og dette er min Grund til ikke at kunne gaa ind paa dette Lovforslag. Det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Ansjær) sagde, at der her ikke var Tale om Andet, end om at oprette en ny særligt Fond, og at det ikke var saa farligt; men jeg vil dog spørge det ærede Medlem, om han, da jeg i saa mange Aar har gjort, hvad jeg kunde for at fjerne de særlige Fonds, kan forstaa mig i, at jeg ikke nu vil være med til at skabe en ny Fond af den Slags. Hvis jeg gjorde det, vilde det være en ganske overordentlig Inkonsekvens fra min Side. — Jeg skal endnu kun gjøre en enkelt Bemærkning til det ærede Medlem. Han sagde, at det var godt, at Præsterne delte Vilkaar med den Befolkning, i hvis Midte de levede, og dette netop vilde ske, naar de fik deres Lønning beregnet i Korn, men har det ærede Medlem glemt, at der i meget knappe Høstaar kan være en meget høj Kapitelstaxt, saaledes at Præsterne altsaa kunne have store Indtagter paa samme Tid, som de, der skulle udbrøde disse, maatte knap have Jødefornet. Det smukke Diemed, som det ærede Medlem tilfugter, opnaar han altsaa ikke.

P. G. Olsen: Jeg var desværre forhindret fra at være tilstede ved Mødets Begyndelse, og har altsaa ikke hørt den første Del af Forhandlingen. Smidlertid vil jeg dog frembære min Tak til den ærede Minister, fordi han er fremkommen med nærværende Lovforslag, thi efter den Erfaring, jeg har gjort, er det det Lovforslag, som Befolkningen allermeest længes efter. Denne Sag har, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) bemærkede, været under Forhandling i det Mindste i 12 Aar, og man længes saa meget mere efter at faae den endt, som det er en naturlig Forudsætning for, at vi kunne komme til den næste Sag, hvorpaa der ventes, nemlig den om Menighedernes Delagtighed i Valget af deres Præster. Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds nævnte det Udvalg,

som var nedsat i 1862. Jeg var netop ogsaa Medlem deraf, og jeg deltog med Flertallet i at indstille, at Præsterne skulde lønnes med Penge, samt at Tjenestene skulde indflyde i Statskassen, men jeg veed ogsaa, at den daværende Kultusminister, nuværende Biskop Monrad, sagde: Jeg læste ikke mere end det første Blad af Betænkningen, og jeg havde da allerede faaet nok til at se, at jeg ikke kunde gaa ind derpaa. Jeg veed nu ikke, at der siden har været nogen Minister, som har ment at kunne gaa ind derpaa, og jeg veed heller ikke, at det andet Thing nogenstunde har vist Tilbøjelighed dertil. Derfor har jeg erklæret for mine Vælgere, at jeg, hvis nærværende Lovforslag kom frem, saaledes som det nu er kommet, vilde stemme for det som en Begyndelse. Naar vi, som den ærede Minister bemærkede, have prøvet det og set, hvorledes det gaar, kunne vi senere komme videre ved Revision af Lovforslaget. Hvad der især bestyrker mig i denne Betragtning, er Tanken om Virkningen af Valgmenighedensloven. Den var saare ubetydelig, da den kom frem, og jeg veed, at jeg talte stærkt imod den — jeg husker ikke, om jeg stemte imod den — men havde vi ikke taget imod Loven, som den da var, havde vi ikke havt Loven, som den nu er. Jeg kan derfor ikke Andet end anbefale, at vi tage Lovforslaget under Behandling, at vi se at faae det Bedste ud deraf, som vi kunne, og saa vente til bedre Tider med at gaa videre. Jeg anbefaler altsaa det foreliggende Lovforslag, som jeg formoder vil blive henviset til et Udvalg.

Ansjær: Naar det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) har fremdraget det Tilfælde, at Høsten havde været saa slet, at det store Flertal af Befolkningen næppe havde Jødeforn, skal jeg kun bemærke, at det ærede Thing let vil indse, hvor fattig han maa være paa Argumenter for at kunne fremhæve noget Saadant, som i ethvert Fald i vort Land maa siges at være saa exceptionelt, at man ikke for dets Skyld skal forlade en Ordning, som ellers maa anses for hensigtsmæssig. Naar jeg ser paa Forhandlingerne i det Hele om dette Lovforslag og paa den Skjæbne, det har havt, kan jeg ikke tilbageholde den Bemærkning, at det forekommer mig, og vistnok Mangfoldige med mig, at den stadige Tale, der har været om Nødvendigheden af en Forandring i Præsteres Lønningsmaade, har været i en ganske overordentlig høj Grad overdreven, thi med Hensyn til selve Spørgsmaalet har man ved Forhandlinger med Regeringen i alt Væsentligt opnaaet, hvad man ønskede, nemlig en forandret Lønningsmaade, men det, hvorpaa det Hele er strandet, er Spørgsmaalet om, hvorvidt disse Penge skulle indflyde direkte i Statskassen eller opføres paa Finantsloven som en særlig Post indenfor Linien. Lønningsmagtens folkelige Faktorer vilde dog i sidstnævnte